

PŘÍLOHY

Seznam příloh

1. Přepis výzvy poslané českým rodičům v Trnovanech „České dítě do české školy“, URBAN Jaroslav František. *Potulky Teplíkem*, Teplice – Šanov: Naše domovina, 1928. 288 s.
2. Novinový článek *Školská schůze rodičů na severu království*, Národní politika, Praha: Národní knihovna ČR, 3. 9. 1913, roč. 31
3. Tabulka označující počty obyvatel a sčítání dle obcovací řeči, DOLEŽAL Jan. *Z bojů o českou školu v Podkrušnohoří před první světovou válkou*, Severočeské krajské nakladatelství, 1964. 62 s.
4. Potvrzení vydané městským úřadem Čechům z Ervěnic, kteří odvolali svou žádost o českou školu, DOLEŽAL Jan. *Z bojů o českou školu v Podkrušnohoří před první světovou válkou*, Severočeské krajské nakladatelství, 1964. Příloha V
5. Úryvek stenografického přepisu z LIV. sezení II. výročního zasedání sněmu království Českého z roku 1901 dne 20. září 1907, dr. Kotrbelcem. Čerpáno z <http://www.psp.cz/eknih/1901skc/2/stenprot/054schuz/s054006.htm> dne 3. 3. 2014
6. Dobová pohlednice Ervěnic – v pravém horním rohu Německá měšťanská škola, *Zaniklé obce Chomutovska ve fotografiích I./* redakce Zdena Binterová.
7. Fotografie z bojů o českou školu, DOLEŽAL Jan. *Z bojů o českou školu v Podkrušnohoří před první světovou válkou*, Severočeské krajské nakladatelství, 1964. Příloha III a IV
8. Fotografie první české obecné školy v Ervěnicích, která se nacházela v hostinci U města Prahy, BEČVÁŘ Michal, BEČVÁŘ Vladimír. *Život z kamene, Osudy městečka Ervěnice*, Chomutov: Tiskárna Akord s.r.o., 2006. s. 129
9. Dobové pohlednice Chomutova, čerpáno z [http://www.fotohistorie.cz/Ustecky/Chomutov/Chomutov/Chomutov - _namesti/Default.aspx](http://www.fotohistorie.cz/Ustecky/Chomutov/Chomutov/Chomutov_-_namesti/Default.aspx) dne 10. 3. 2014
10. Nová budova německého gymnázia z roku 1932 (= dnešní chomutovské gymnázium) a budova se sochou roku 1933, JEŽIL František, MICKA Jan, ZLÁMALOVÁ Marie. *Gymnázium Chomutov. Historie a současnost*, Chomutov: Gymnázium Chomutov, 2011. s. 190

11. Dobová pohlednice Strupčic, BINTEROVÁ Zdena, *Strupčice*, Chomutov: Okresní muzeum Chomutov, 2001. 63 s.
12. Dobová fotografie původní české školy ve Strupčicích, čerpáno z http://www.strupcice.cz/new_historie.htm dne 8. 3. 2014
13. Dobová fotografie nové české školy ve Strupčicích, čerpáno z http://www.strupcice.cz/new_historie.htm dne 8. 3. 2014
14. Dobové fotografie školní budovy ve Strupčicích, která byla otevřena roku roku 1960, čerpáno z http://www.strupcice.cz/new_historie.htm dne 8. 3. 2014
15. Dobová pohlednice Údlíc, nahoře německá škola, VÍTEK Vladimír. *Dějiny obce Údlice*, Údlice: Místní národní výbor. s. 81

1. Přepis výzvy poslané českým rodičům v Trnovanech „České dítě do české školy“, URBAN Jaroslav František. *Potulky Teplickem*, Teplice – Šanov: Naše domovina, 1928. str. 113

České dítě do české školy

Posílá rozumný otec, pečlivá matka a svědomitý poručník.

Vědí, že toliko v české škole nabude české dítě vědomostí pro život potřebných k živobytí za dnešních časů nevyhnutelných. Kteří rodičové nebo poručníci nepostarají se o to, aby dítky jejich nabyly řádných vědomostí, hubí je a činí nešťastnými pro celý život i bérou si zkázu jejich na svědomí. Kdo dá svým dětem vzdělání, dá jim více nežli jmění neboť dnes jenom vzdělaný člověk něco platí, nevzdělaný pak je břemenem světu i lidem.

Vědí, že české dítě stane se řádným člověkem a platným členem a osudy svého národa. Toliko v české škole pozná české dítě zásluhy i utrpení českého národa a přilne k němu pravou láskou. Ve škole německé, slyší české dítě jenom posměch, jenom snižování českého národa, a pak svůj národ nenávidí, za svůj český původ se stydí.

Vědí, že české dítě jenom v české škole naučí se milovati svého otce, svou matku, své pokrevence a příbuzné. Neboť pravý cit, pravá láska vzbudí se u něho toliko, když vštěpována je v mateřském jazyku a českém duchu. V německé škole však dítě odcizí se rodičům již proto, že se odcizí jejich národnosti. Dítě české, odchované v německých školách, stydí se za své rodiče a nenávidí je, protože jsou Češi, protože jim skoro nerozumí.

Vědí, že české dítě stane se řádným člověkem a platným členem společnosti lidské toliko v české škole. Neboť, kdo není řádně vzdělán pro život, řádně vychován v lásce k vlasti a k rodičům, nemá také lásky k společnosti a lidstvu, není člověkem, není platným členem lidské společnosti.

Proto važte si toho, čeští rodičové, že můžete posílati své dítky do české školy. Nehleďte na to, je li škola o něco dále. Vzpomeňte si jak sami v českých vískách chodili jste do školy hodinu i více vzdálené, přes hory a lesy, v zimě po cestách sněhem zapadaných. Co jste dokázali Vy, zdaž nedokáží Vaše děti? Vzpomeňte si na ty Čechy v naší vlasti i v cizině, kteří by rádi posílali dítky do českých škol, ale nemohou, protože mnohde na velikou vzdálenost školy české není. Co by za to takový rodičové dali, kdyby byli na Vašem místě a měli českou školu v blízkosti, ba téměř doma! Někteří z Vás octnou se snad v takových poměrech! Jsou to ti, kteří vyhánění jsouce neblahými

hospodářskými poměry chystají se do ciziny, kde české školy není, kde nebudou moci poskytnouti svým dětem dobrodiní vyučování v mateřském jazyce. Užijte ještě aspoň toho krátkého času, co zde mezi námi budete, a dejte zapsati dítky do české školy, by odnášely si v srdci blahou vzpomínku na svou vlast. Vyučování v cizí řeči, v cizím duchu, se ještě dosti v cizině naposlouchají a pak nebude více pro ně radostného mládí. Neboť v německé škole nepozná české dítě radostí dětských prožívajíc tam nejkrutší dobu svého života.

Proto rodičové, kteří své děti opravdu milujete, poručníci, kteří plníte řádně svůj úkol,
posílejte české dítě do české školy.
Vaši přátelé.

V Praze, ve středu dne 3. září 1913. Ročník XXXI

ODNÍ POLITIKA

č. 21. Odpolední vydání. Administrace: Václavské nám. č. 21. TELEFON č. 276.

Prodejní saz:
v Praze na měsíc . . k 1 70
ve školních k 1 40
a domáckou k 1 70
Peřinou v Rakousku:
na měsíc . . k 3 --
na 1/2 roku . k 6 30
a dvoji záškol:
na měsíc . . k 2 50
na 1/2 roku . k 7 30

mínkou, že budou zachovávány srbské zákony, jak také zástupcové velmocí na to poukázali.

Přímé vyjednávání Bulharska s Tureckem.

Z Cařihrada, 2. září. (Tel. tisk. kanc.) S bulharské strany se sděluje, že jsou nepravdivy všechny zprávy o podrobnostech návrhů Bulharska na podkladě mapy, kterou prý odevzdal Načevič Portě. Načevič měl dosud s ministrem obchodu předběžné porady, jež vedly k tomu, že obě části si přeji přímého vyjednávání. Konkrétní návrhy bulharské budou podány bulharskými delegáty Savovem a Tončevem, kteří sem zítra přibudou. Načevič bude náležeti k delegaci. Bulharští funkcionáři, jejichž jmenování bylo už Portě sděleno, přibudou dnes večer do Drinopolu.

Italská propaganda v Albánii.

Z Vídně, 2. září. (Telef. zpr.) „Zeit“ sděluje ze Skadru, že miláček hraběte Berchtolda Ismail Kemal drží s Itálií; se všemi státy prý chce jít, jen ne s Rakouskem. Italské hnutí mezi Albánci stále otevřeněji vystupuje do popředí. Všude se mluví jen o Itálii. O Rakousku se mluví, že jest rozdrobeno a že má dost svých starostí. Cile si vedou italská konsula, kdežto u rakouských jest prý ticho. Italskou propagandou šíří se v lidu nářada, že nastávající kníže albánský nesmí být katolík, nýbrž protestant a že to nesmí být Němec, nýbrž bude to prý švédský princ a hlavním městem nebude prý Skadar, poněvadž jest poblíž Rakouska, nýbrž Elbasan nebo Tirana.

Školské schůze rodičů na severu království.

(Původní zpráva „Nár. Politiky“.)
Z Duchcova, 31. srpna.

Rodiče na severu Čech konali dnes řadu schůzí, na nichž především zdůraznili, že české dítě musí chodit do české školy, aby bylo náležitě vychováno. Češi na severu království nabyli již trpkých zkušeností s německými školami. Nezdůra si české děti přinesou z německé školy vysvědčení, na nichž je místo známek napsáno, že děti neznají řeči vyučovací. Takové hrozné následky se dostávají, když jsou české děti donucovány, aby chodily do cizí školy. A proto také v českých školách stále žactva přibývá, kdežto školy německé, do nichž dříve docházelo množství českých dětí, se pomalu prázdní. Poněmčené obce velmi těžce nesou, že německé školy pro nedostatek žactva ztrácejí třídy postupně i pobočky, a proto zvláště letos vyvinuly horečnou činnost, aby české děti byly získány pro německou školu.

Ačkoliv je tím porušováno ustanovení zákona i výslovné rozhodnutí c. k. zemské školní rady,

že soupis dětí školou povinných se má provádět v bytech rodičů, nafiřily německé místní školní rady, aby se soupis žactva konal na obecním úřadě. Rodiče jsou voláni na obecní úřad německými vyhláškami, v nichž se hrozí pokutami 2 až 40 k, nebo třídenním vězením rodičům dětí školou povinných, kteří by nepřihlásili své děti na obecním úřadě. Tam však jsou čeští rodičové přemlouváni, aby dali své děti do německé školy, a když nepomáhají lákavé sliby, je rodičům hrozeno, že budou propuštěni z práce, nebo vypořezáni z bytů. V Bílině a v Duchcově opět mnoho českých rodičů bylo vypořezáno z bytů, protože nechtěli poslati své děti do německé školy. Proto čeští rodičové konají četné schůze, aby v rozhodné chvíli před zápisem dětí do školy čelili úkladům, osnovaným německými obcemi proti českým školám.

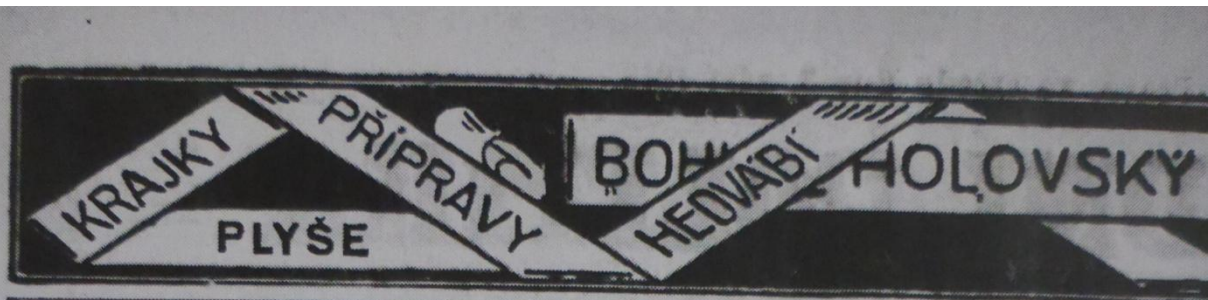
Na schůzi v Mostě promluvil p. redaktor Brožík z Teplíc. Obec má opatřiti pro českou školu čtyři světnice, aby přestalo polodenní vyučování v osmi odděleních. Ale obec nechala o prázdninách pouze oblititi nedostačující budovu české školy a jiného pro českou školu nepodnikla.

V Louce nepovolila c. k. zemská školní rada zřízení české školy pro 250 dětí! A tu Ústřední Matice školská chtěla zříditi v Louce školu. Avšak obec zabránila i zřízení školy matiční. Sto českých dětí vyučováno je matičními učiteli v bytech rodičů. Než i matiční učitelé byli obci udáni u okresního hejtmanství, že prý zřídili „pokoutní“ školu a tak ani ta špetka výchovy v řeči mateřské není přána českým dětem. K rodičům v Louce upřímně promluvil p. Dinda, p. učitel Matyáš a jiní.

V Záluží u Mostu rovněž mají býti pro českou školu čtyři školní světnice, obec ale patrně čeká, až bude okresní školní radou donucena k vykonání této povinnosti. Rodiče na schůzi slíbili, že pošlou své děti do české školy.

V Běhánkách u Teplíc promluvil na schůzi p. Glas z Mostu. Obec až dosud nechce uznati české školy, jež byla otevřena mocí úřední okresní školní rady v Teplících a také až dosud odpírá řídícímu učitelu vyplácení příbytečného. Svým odporem ale obec nedoučí české rodiče, aby poslali své děti do německé školy.

Nejvíce českých rodičů se dostavilo na schůzi v Duchcově. Na rozkaz „ortsrátu“ a městské rady jsou čeští rodičové v Duchcově hromadně z bytů vypořezáni. Z domků společnosti dráhy Duchcovsko-podmokelské bylo vypořezáno rovněž osm českých rodin z bytů. Výpověď dána byla českým rodičům pokladníkem Böhmem, jenž chce takto české rodiče donutit, aby poslali své děti do německé školy. Závodní na dole

"Gisela" u Dachcova nutí dokonce staré české horníky, kteří na tomto dole již dlouhá léta pracují, aby dali své děti do školy německé a hrozí horníkům, že budou propuštěni z práce a vypovězeni z bytů, kdyby se jeho rozkazu nepodrobili. Rečený důl náleží Mostecké těžbařské společnosti. Zástupce Národní jednoty severočeské p. dr. Zhorný z Prahy, nabádal vřelými slovy české rodiče, aby se nelekali útoků obce i ortsrátu a poslali své děti do české školy, jež musí být rozšířena na osmiřidni. Podobně mluvili k rodičům pp. Kronholz, Dlask, Holub, Hejla a jiní.

Staříčský dělník Ševčík trpce si stěžoval, že již snést musel těžká příkoří, protože posílal své děti do české školy. Poctivý tento dělník, ač se musel starati o svých devět dětí, nenechal se žádnou mocí donutiti k tomu, aby své děti poslal do německé školy. Na schůzi byla přijata resoluce, v níž žádána je c. k. zemská školní rada, aby donutila duchcovskou obec k rozšíření české školy a c. k. místodržitelství, aby zakročilo proti řádění duchcovské "ortsrátu".

Různé zprávy.

Dnešní číslo obsahuje stránky 345—348 románu "Černá kněžna" od Pavla Margueritta.

* K německým sjezdům. V pátek radí se budou německé výbory v Chomutově a Třebenicích zvolené o konečné organizaci sboru německých důvěrníků a svolání německých sjezdů nejprve v Praze, aby takto byla úplná jednota mezi poslanci a volksratem k obraně německých zájmů. "Bohemia" praví, že Němci z Čech pozdvihnou svého hlasu ještě před zahájením českoněmeckých smířovaček, proti jichž obelstání nikdo prý zásadně není.

* Sira a oheň na českého továrníka p. Stáhalu v Rumburce svolávají některé fanatické německé listy, protože prý se dopustil nové provokace a urážky Němců. Německý šulverein rozeslal přčetným průmyslníkům v německé části Čech velice zdvořile prosebné listy, aby věnovali šulvereinu nějaký příspěvek. Správa šulvereinu nemohla prý tušiti, že v ryze německém Rumburce může nějaký Čech míti továrnu a proto majíc p. Stáhalu za Němce poslala mu také prosebný list za podporu šulvereinu. Český tento továrník

zodpověděl "zdvořilý" prosebný list šulvereinu tímto dopisem: "V záležitosti Vaší žádosti za věnování příspěvku sděluji s Vámi, že jsem Vámk šlechtnému Vašemu účelu, totiž na germanisování Slovanů, zaslal složným listkem 1 balíček S pozdravem a stisknutím ruky Jan Stáhal, továrník v Rumburce." — Uvedené listy jsou tímto dopisem, který prohlašují za drzou provokaci a troufalou urážku Němců, nanejvýš rozrušeny a táži se, co prý by se stalo Němci, jenž, jsa usedlý v českém městě, dovolil by si podobné urážky Ustř. Matici školské. — Snad nejsou uvedené německé listy tak na hlavu padlé, aby žádaly, aby tak rozhodný Čech, jako jest p. továrník Stáhal, protože bydlí v německém městě, podporoval šulverein? Či snad poskytují němečtí továrníci v českých městech a zejména v české Praze podporu Ustřední Matici školské, která arci od nich ani se podpory nedožaduje?

* Srbský ministerský předseda Pašić v Marianských Lázních. (Páv. zpr.) Přijel sem k léčení srbský ministerský předseda Pašić v právodu vyslanec Milenkoviče. Oba ubytovali se v hotelu "Sansouzi".

* Osobní. Ministr kultu a vyučování propájeil skutečnému učitelu na dvořtidni obchodní škole pro dívky při ústavu hr. Pöttinga v Olomouci profesoru Ferdinandu Štefloví místo skutečného učitele na obchodní akademii v Chradimí. — J. E. prezident vrchního zemského soudu svob. pán Wessely odjel včera do lázní Hallu.

* Jmenování. Místodržitel království Českého jmenoval c. k. cestmistra Ferdinanda Doušu, asistenta řídního úřadu Josefa Scholého, dále jezné, po případě plavidební mistry Karla Böseho, Jaromíra Janečka, Augustina Peška, Antonína Proksche, Antonína Hádku, Josefa Gosslera a Karla Slepíčku úředníky v desáté třídě hodnostní.

* Potvrzené volby okresních starostů. Panovník potvrdil volbu Jana Náprstka, rolníka v Hostouni, za starostu okresního zastupitelstva v Uhohšti, a Josefa Novotného, statkáře v Hlubíně, za starostu okresního zastupitelstva v Březnici.

* Vyznamenání četnic. Panovník udělil četnickému strážmistru u zemského četnického velitelství č. 2 v Praze, Václavu Zadivovi, stříbrný záslužný kříž s korunou a četnickému závodčímu, tř. strážmistru u téhož četnického velitelství, Bohumilu Wyskočilovi, stříbrný záslužný kříž v uznání jejich dlouholeté, velice úspěšné služební činnosti.

* Kramonosy povýšeny na město. Dnešní vídeňský úřední list oznamuje, že císař povýšil městys Kosmonosy v politickém okrese mladoboleslavském na město.

3. Tabulka označující počty obyvatel a sčítání dle obcovací řeči, DOLEŽAL Jan. *Z bojů o českou školu v Podkrušnohoří před první světovou válkou*, Severočeské krajské nakladatelství, 1964. str. 20

-Ervěnice jsou zde řazeny pod Mostecko, protože publikace byla vydána v roce 1964 a od roku 1960 byly Ervěnice součástí okresu Most

Okruh	O b e c	Počet Čechů v obci dle sčítání v roce						Data založení českých spolků			
		1880	1890	1900	1910	1921	ÚMS	NJS	Sokol	Jiné ⁸²	
Mostecko	Most	1026	2493	4223	5588	3965	8802	1883	1885	1892	1881 ⁸³
	Souš	1027	1521	2633	2910	1965	3592	1895	1893	1893	
	Kopisty	118	1165	3647	3696	4427	5675		1890	1894	
	Dol. Jiřetín	76	1205	899	1850	1686	2168		1907	1919 ⁸⁴	
	Třebušice	82	397	528	643	608	862		1902	1898	
	Obrnice ⁸⁵	189	330	511	547	612	830		1901 ⁸⁶	1910 ⁸⁶	
	Ervěnice	143	105	546	936	704	1298		1897	1897	
Litvínovsko	Záluží	169	713	1990	2567	2245	2852	1905	1888	1891	
	Lom	10	160	4392	4695	5222	6018	1893	1895	1894	
	Hor. Litvínov	47	212	1119	2000	1214	1921		1889	1896	
	Dol. Litvínov	44	202	849	1210	704	1473		1896	1899	
	Louka	6	—	473	885	438	981	1901	1898	1898	
	Libkovice	—	1	322	571	762	1138		1897 ⁸⁷	1901 ⁸⁷	
Duchcovsko	Duchcov	2285	2888	2899	5444	4117	5978	1884	1885	1883	1882 ⁸⁸
	Osek	257	1174	1962	3900	2049	3422	? ⁸⁹	? ⁹⁰	1886 ⁹¹	
	Hrob	121	260	597	1400	798	808		? ⁹²		
	Ledvice	260	595	1932	2447	2576	2723		?	1894 ⁹¹	
	Želénky ⁹³	35	33	172	1021	647	1037		1895	1897	
	Háj ⁹⁴	—	—	529	795	—	—				
Teplicko	Teplice	865	1012	1548	4300	2089	4406	1883	1885	1894	1878 ⁹⁵
	Trnovany	255	710	2067	3000	2516	4067		? ⁹²	1898	
	Košfany ⁹⁶	142	369	723	1440	1507	2705			1895	
	Běhánky	6	23	573	800	464	613		? ⁹²	1910 ⁹⁷	
	Prosetice ⁹⁸	40	230	333	795	400	838		?		
	Proboštov	36	315	627	727	816	1230		1897	1919 ⁹⁹	
	Novosedlice	4	22	352	800	701	990		1890	1906	
Bílinsko	Bílina	250	337	493	1448	1496	3347	1889	1886	1895	
	Břežánky	44	339	594	1296	960	1227	1896	1898	1897	
	Hostomice	283	497	1324	1713	1971	2223	1892	1897	1895	
	Světec	335	214	302	935	709	1818		1901		
Chabařovicko Ústecko-Děč.	Chabařovice	26	2	94	1877	663	1329		1894	1902	
	KrásnéBřezno ¹⁰⁰	550	923	774	7360	2042	6885		1903	1895	
	Podmokly ¹⁰¹	681	748	885	2060	818	2008	1884	1890	1891	

4. Potvrzení vydané městským úřadem Čechům z Ervěnic, kteří odvolali svou žádost o českou školu, DOLEŽAL Jan. *Z bojů o českou školu v Podkrušnohoří před první světovou válkou*, Severočeské krajské nakladatelství, 1964. Příloha V

Jan Doležal
Holtšitz in ~~der~~ Böhmen
Bürgermeisteramt Seestadt
Spidlen

Karel Spilnek
Bürgermeisteramt Seestadt
Spilnek

5. Úryvek stenografického přepisu z LIV. sezení II. výročního zasedání sněmu království Českého z roku 1901 dne 20. září 1907, dr. Kotrbelcem.

Čerpáno z <http://www.psp.cz/eknih/1901skc/2/stenprot/054schuz/s0544006.htm> dne 3. 3. 2014

..., *Podobně se má s událostmi, které se sběhly v Ervěnicích.*

O tom nebudu blíže vypravovati, poněvadž ervěnický případ jest takovým evropským skandálem, že nikde jinde nemohl by se státi, kde jsou spořádané poměry.

U nás ovšem jest to možné jedině proto, že se jedné straně v Čechách nadržuje.

Ještě nikdy jsme nechtěli a nežádali, aby nějaké německé dítě bylo zapsáno do české školy. To jste od nás nikdy neslyšeli, naopak my se tomu bránili, poněvadž držíme se zásad, které hlásají největší paedagogové světa, jako Komenský, Pestalozzi a j., totiž, že dítě má býti vzděláváno ve svém jazyce mateřském. My, pánové, třeba že bychom nebránili svým dětem, aby když dospívají, učily se cizím jazykům, a třeba, že bychom tomu chtěli, aby osvojily si důkladnou znalost zemského jazyka, by náležitě vyzbrojeny byly k těžkým zápasům životním, přece dbáme toho, aby naše obecná škola zůstala čistou a aby v ní vychovávány byly naše děti po česku v mateřském jazyku a v českém duchu.

Jestliže však brání se nám v této snaze nejen se strany našich politických odpůrců, nýbrž také se strany úřadů, pak jest ovšem pochopitelné, že daleko s větším důrazem a před celou veřejností domáháme se alespoň toho, aby úřady v té příčině vykonávaly svoji zákonnou povinnost.

V Ervěnicích podána byla žádost za školu a proveden výslech žadatelů již roku 1903. V řízení pokračováno bylo v roce 1906 a řízení skončeno 29. listopadu téhož roku, avšak dodnes, ačkoliv uplynula tak drahá doba, plná 4 léta, neměla zemská školní rada dosti času, aby o této věci rozhodla.

Věc ta leží nerozhodnuta. Pánové, jsou to spořádané poměry? Rděl bych se studem, kdybych stál v čele takovému státnímu úřadu, který by po 4 léta nemohl vyšetřiti, zdali v místě tom neb onom jest zákonný počet dítek a má-li tam zřízena býti česká škola čili nic.“

6. Dobová pohlednice Ervěnic – v pravém horním rohu Německá měšťanská škola,
Zaniklé obce Chomutovska ve fotografiích I./ redakce Zdena Binterová. Chomutov:
Okresní muzeum Chomutov, 1999. str. 73

7. Fotografie z bojů o českou školu, DOLEŽAL Jan. *Z bojů o českou školu v Podkrušnohoří před první světovou válkou*, Severočeské krajské nakladatelství, 1964.

Příloha III a IV

8. Fotografie první české obecné školy v Ervěnicích, která se nacházela v hostinci U města Prahy, BEČVÁŘ Michal, BEČVÁŘ Vladimír. *Život z kamene, Osudy městečka Ervěnice*, Chomutov: Tiskárna Akord s.r.o., 2006. str. 20

9. Dobové pohlednice Chomutov, čerpáno z

[http://www.fotohistorie.cz/Ustecky/Chomutov/Chomutov/Chomutov -
namesti/Default.aspx](http://www.fotohistorie.cz/Ustecky/Chomutov/Chomutov/Chomutov-_namesti/Default.aspx) dne 10. 3. 2014

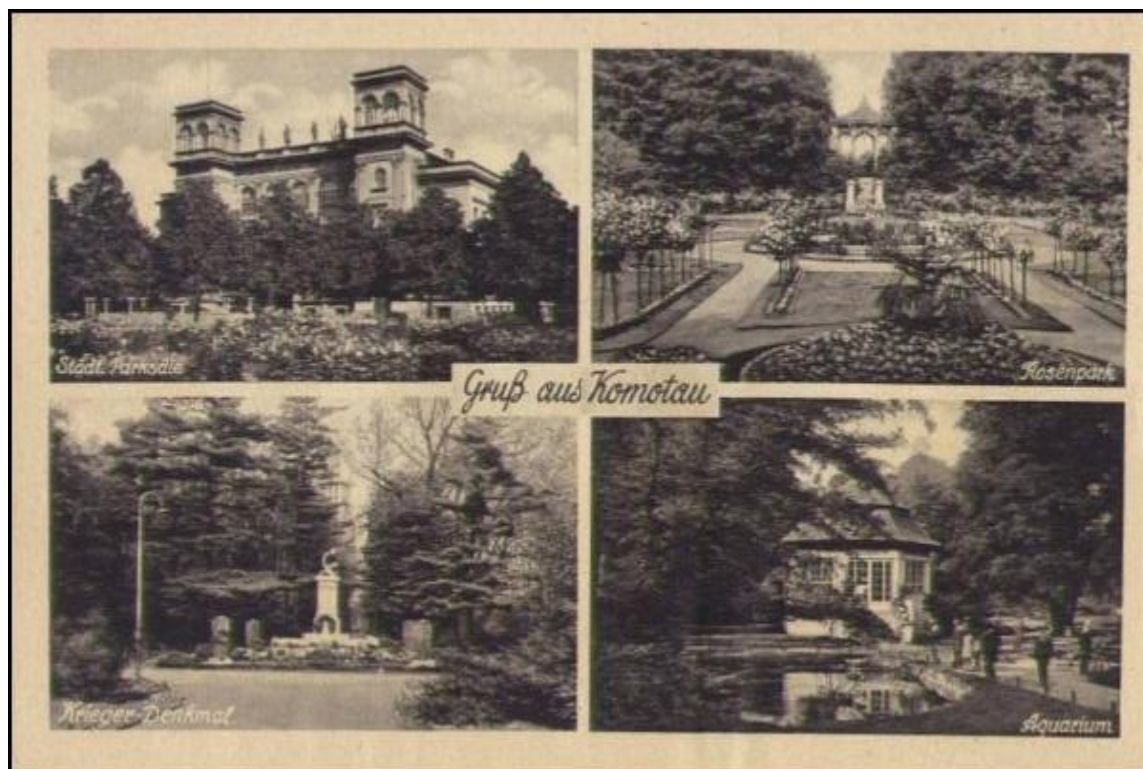
a) Chomutov roku 1900

b) Chomutov roku 1915

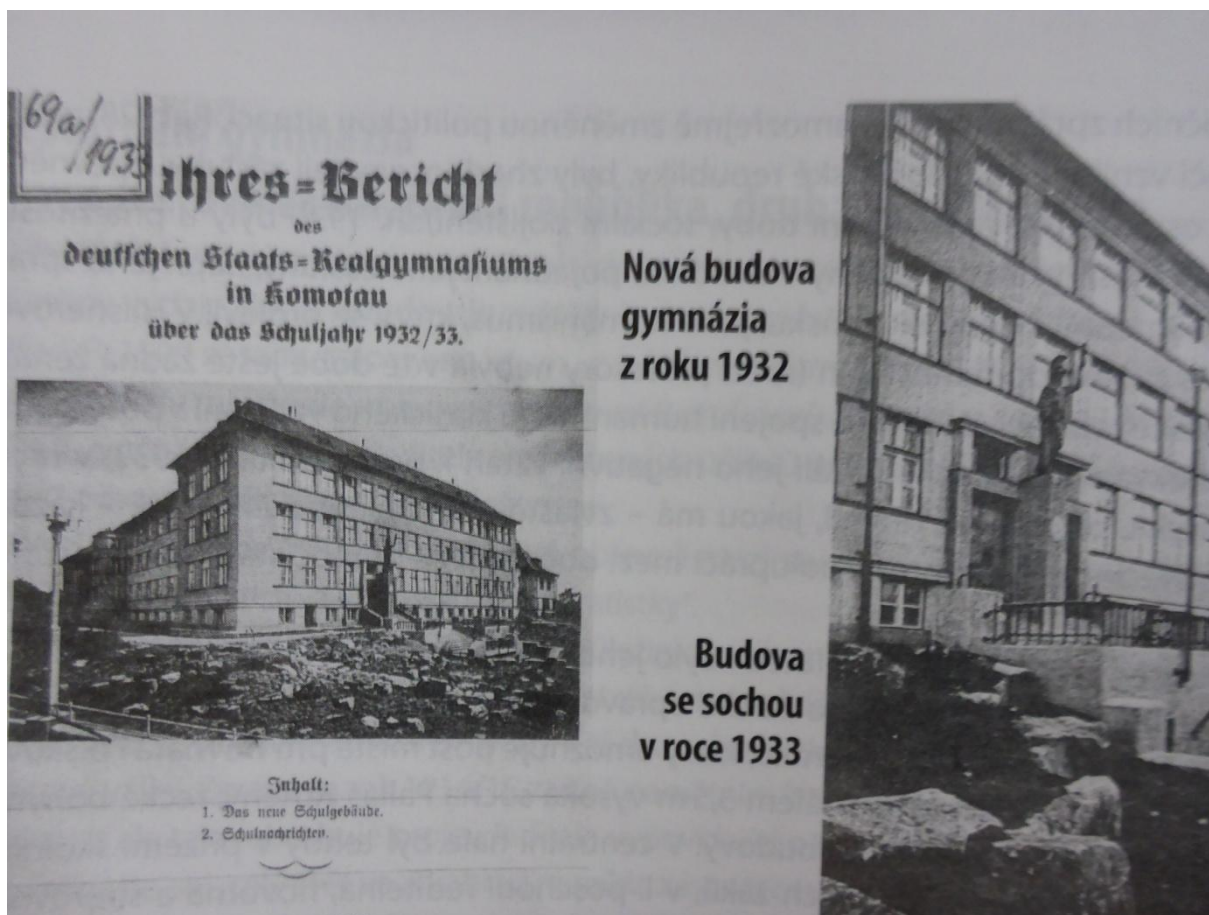
c) Chomutov roku 1935

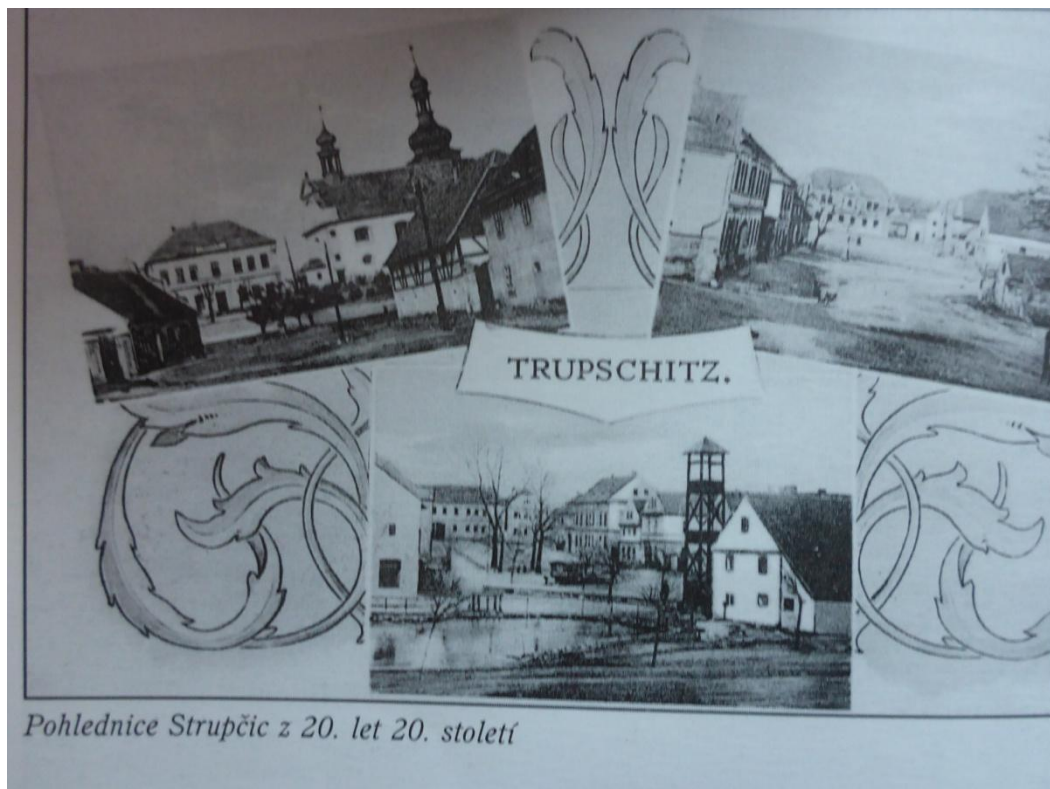
d) Chomutov roku 1942

10. Nová budova německého gymnázia z roku 1932 (= dnešní chomutovské gymnázium) a budova se sochou roku 1933, JEŽIL František, MICKA Jan, ZLÁMALOVÁ Marie. Gymnázium Chomutov. Historie a současnost, Chomutov: Gymnázium Chomutov, 2011. str. 16

11. Dobová pohlednice Strupčic, BINTEROVÁ Zdena, *Strupčice*, Chomutov: Okresní muzeum Chomutov, 2001. str. 12

12. Dobová fotografie původní české školy ve Strupčicích, čerpáno z http://www.strupcice.cz/new_historie.htm dne 8. 3. 2014

13. Dobová fotografie nové české školy ve Strupčicích, čerpáno z http://www.strupcice.cz/new_historie.htm dne 8. 3. 2014

14. Dobové fotografie školní budovy ve Strupčicích, která byla otevřena roku 1960, čerpáno z http://www.strupcice.cz/new_historie.htm dne 8. 3. 2014

15. Dobová pohlednice Údlice, nahoře německá škola, VÍTEK Vladimír. *Dějiny obce Údlice*, Údlice: Místní národní výbor. str. 17

